

W dniu 15 maja 2014r. miało miejsce spotkanie przedstawicieli środowiska bibliotek resortu edukacji z panią Minister Edukacji Narodowej, Joanną Kluzik-Rostkowską.

Do spotkania doszło z inicjatywy Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich oraz Konferencji Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych. Przedstawiciele bibliotekarzy szkolnych, którzy brali udział w spotkaniu to Danuta Brzezińska, przewodnicząca Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich oraz Bożena Boryczka, Grażyna Walczewska-Klimeczak (reprezentująca BN); bibliotekarzy pedagogicznych reprezentowały Sylwia Czacharowska (W-M BP Olsztyn) i Beata Zych (PBW Warszawa). Ze strony MEN-u w spotkaniu brały udział minister Joanna Kluzik-Rostkowska, wiceminister Joanna Berdzik, oraz przedstawiciele Departamentu Jakości Edukacji (m.in. Jolanta Wach), Departamentu Kształcenia Ogólnego (m.in. Monika Tłustowska).

Ponieważ spotkanie miało ustalony limit czasowy (1,5 godziny), a bibliotekarze szkolni byli pierwszymi jego inicjatorami, pani Danuta Brzezińska przedstawiła problemy środowiska jako pierwsza. Mówiła o najważniejszych problemach bibliotek szkolnych:

1. kontroli zbiorów bibliotecznych;
2. ograniczaniu roli biblioteki szkolnej do wypożyczalni lektur;
3. niejasnym udziale bibliotek szkolnych w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa;
4. braku norm zatrudniania nauczycieli bibliotekarzy.

Pani minister, wspierana przez panią wiceminister, odniosła się szczególnie do kwestii pierwszej i drugiej; zrelacjonowała też krótko nowe zadanie związane w perspektywie z bibliotekarzami szkolnymi – obowiązkowego bezpłatnego podręcznika dla klas najmłodszych. Po wysłuchaniu i dyskusji o sprawach bibliotek szkolnych - obiecała zajęcie się rozbieżnościami prawnymi dotyczącymi kontroli zbiorów bibliotecznych oraz wnikliwe przyjrzenie się stanowi prawnemu bibliotekarstwa resortu edukacji.

Wystąpienie dot. bibliotek szkolnych było dosyć długie i z licznymi dygresjami; po nim głos zabrała przedstawicielka Konferencji Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych – Sylwia Czacharowska. Krótko zrelacjonowała sytuację bibliotek pedagogicznych (na wyraźne życzenie pani minister, która przyznała na wstępie, że niewiele wie o tych bibliotekach). Przedstawiła strukturę sieci bibliotek; dokonywane w ostatnich 3 latach zmiany restrukturyzacyjne. Następnie omówiła aktualną działalność bibliotek w kontekście ostatniego rozporządzenia MEN, pokazując trzy grupy realizowanych zadań:

- tradycyjne działania biblioteczne – udostępnianie zbiorów i działalność informacyjna;
- wspomaganie edukacji szkolnej realizowane w bibliotece i poza nią – w bardzo zróżnicowanych formach: lekcje biblioteczne, warsztaty, konkursy, wycieczki, wystawy, projekty edukacyjne – dla uczniów (klas) wszystkich poziomów nauczania;
- współdziałanie w doskonaleniu / wspomaganie nauczycieli ze szczególnym uwzględnieniem bibliotek i bibliotekarzy szkolnych, w formie konferencji, szkoleń dla różnych grup nauczycieli oraz tzw. sieci wspomagania.

Taki model działania bibliotek pedagogicznych wzbudził duży aplauz pani wiceminister Joanny Berdzik (zwłaszcza przykłady działań w zakresie wspomaganie edukacji szkolnej), która mocno podkreślała konieczność współdziałania bibliotek pedagogicznych i ośrodków doskonalenia nauczycieli. Przedstawiono również wykaz najważniejszych problemów bibliotek pedagogicznych. Jak niżej:

1. niepokojąca skala restrukturyzacji bibliotek filialnych, często skutkująca ich całkowitą likwidacją, a zazwyczaj – znaczącą redukcją kadry merytorycznej;
2. brak instytucjonalnego wzmocnienia roli bibliotek pedagogicznych w organach prowadzących – województwach;
3. ograniczenie przez organy prowadzące budżetów bibliotek pedagogicznych do wysokości subwencji oświatowej, co przekłada się na radykalne oszczędności (zmniejszanie kadry, ograniczenia zakupów zbiorów, starzenie technologiczne, ograniczanie form i godzin pracy);
4. niemożność aplikowania w projektach przygotowanych dla innych / różnych typów bibliotek i instytucji (np. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Polska Cyfrowa).

Pani minister pytała o losy księgozbiorów restrukturyzowanych / likwidowanych bibliotek w powiatach – argumentowano, że chodzi nie tylko o zbiory, ale o brak specjalnych placówek oświatowych, których działania nie wypełnia biblioteka publiczna.

Wiele kwestii jedynie zasygnalizowano, gdyż czas spotkania był zbyt krótki.

Wnioskowano o wsparcie Pani Minister skierowane do organów prowadzących biblioteki pedagogiczne, przekazano pakiet materiałów o bibliotekach pedagogicznych w Polsce (z badań ankietowych ze stycznia 2014r. i dotyczące badań wskaźników funkcjonalności bibliotek pedagogicznych).

Wydaje się, że to spotkanie pokazało działalność naszych placówek w szerokim kontekście zadań edukacji; miejmy też nadzieję, że przekonało kierownictwo MEN o istotnej ich roli.

Sylwia Czacharowska